

VALSTYBINĖ MOKESČIŲ INSPEKCIJA PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTERIJOS

2018-04-20 Nr. (18.2-31-2 E) RM-14850

DĖL PRIDĖTINĖS VERTĖS MOKESČIO ĮSTATYMO NUOSTATŲ TAIKYMO, ESANT ATPIRKIMO SANDORIAMS

Valstybinė mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau - VMI prie FM), atsižvelgdama į mokesčių mokėtojų paklausimus, paaiškina nuostatas dėl Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės mokesčio įstatymo (toliau - PVM įstatymas) taikymo, kai yra sudaromi atpirkimo (kitai „circle“ arba „watch-out“) sandoriai:

Situacija:

Pardavėjai su prekių pirkėjais pasirašo standartines, pagal tarptautinių prekybos organizacijų GAFTA ar FOSFA taisykles parengtas grūdų pardavimo sutartis. Sutartyse numatyta, kad tam tikru metu pardavėjai parduos, o pirkėjai nupirks tam tikrą kiekį grūdų už iš anksto sutartą kainą, nustatytą atsižvelgiant į sutarties sudarymo metu esančias kainų prognozes. Sutartyse standartiškai nustatomas susitarimas dėl galimybės sudaryti atpirkimo („circle“) sandorį. Šis sandoris reiškia, kad pardavėjas, įvertinęs situaciją grūdų rinkoje, pasiūlo pirkėjui nutraukti sutartį, sudarant atpirkimo („circle“) sandorį pagal kurį pardavėjas atperka grūdus, pastarajam sumokėdamas skirtumą tarp tikrosios rinkos kainos ir pradinės sutartyje nustatytos kainos. Iš esmės šis mokestis kompensuoja pirkėjui jo papildomus kaštus, jeigu grūdus, kuriuos turėjo patiekti pardavėjas, pirktų rinkoje pagal tuo metu galiojančias kainas.

Klausimas:

Kaip PVM tikslais turi būti traktuojamas pardavėjo pirkėjui mokamas „skirtumas“?

Atsakymas:

Pagal PVM įstatymo 3 straipsnio nuostatas, PVM objektas yra apmokestinamojo asmens už atlygį vykdomas prekių tiekimas ir paslaugų teikimas, kuris pagal PVM įstatymo laikomas įvykusi Lietuvoje.

Vadinasi, kad ūkio subjektų vykdomi sandoriai būtų PVM objektas, visų pirma ūkio subjektai vienas kitam turi arba teikti paslaugas, arba tiekti prekes Lietuvoje už atlygį. Pažymėtina, kad tarp ūkio subjekto gaunamo atlygio ir jo tiekiamų prekių ar teikiamų paslaugų turi būti tiesioginis priežastinis ryšys, t. y. ūkio subjektas atlygį turi gauti už konkrečias jo patiektas prekes ar suteiktas paslaugas. Jei asmens ūkio subjektui mokamos sumos negali būti susietos su to ūkio subjekto įvykdytų prekių tiekimu ar paslaugų teikimu, galima teigti, kad nėra ir tiesioginio priežastinio ryšio tarp gauto atlygio ir įvykdyto prekių tiekimo ar paslaugų teikimo, vadinasi, tokioje situacijoje nėra ir sandorio, kuris galėtų būti laikomas PVM objektu.

Pateiktu atveju pardavėjo ir pirkėjo sudarytas atpirkimo („circle“) sandoris PVM tikslais nelaikytinas prekių tiekimo ar paslaugų teikimo sandoriu, o pardavėjo pirkėjui mokamas skirtumas tarp tikrosios rinkos kainos ir pradinės sutartyje nustatytos kainos - atlygiu už patiektas prekes (suteiktas paslaugas). Šis pardavėjo pirkėjui mokamas skirtumas iš esmės skirtas padengti pirkėjo galimiems kaštams, kurie atsirastų tuo atveju, jeigu pirkėjas grūdus, kuriuos turėjo

patiekti pardavėjas, pirktų rinkoje pagal tuo metu galiojančias kainas. Tokiu atveju skirtumas PVM tikslais laikomas kompensacija, kuri nėra PVM objektas.

Teisės departamento direktorė

Rasa Virvilienė

